

ROSALÍA DE CASTRO (unidade 19 libro de texto).

1. Biografía.

- Santiago (1837)-Padrón.
- Santiago (1850): Formación cultural.
- Madrid. (1856)
- Outros lugares.
- Simancas/Follas novas.
- En las orillas del Sar.
- Morte.

2. Cantares gallegos: Estrutura e significado.

- 17 de maio de 1863.
- Glosas de cantares.
- Intencionalidade.
- Estrutura.
- Temática: Popular, amorosa, social.
- Recursos estilísticos e métricos de Cantares gallegos: a muiñeira e as formas de arte menor.

3. Follas novas.

- Temática intimista: vid. apuntamentos.
- Temática social: a muller escritora, as inxustizas, a hipocrisía social, a emigración.
- Métrica e recursos de Follas novas. Innovación: polimetría, estruturas estróficas mixtas. O símbolo.

4. A lingua de Rosalía de Castro. Dialectalismos, castelanismos. Espontaneidade.

5. A prosa: “Conto gallego”: argumento.

6. Significación

- Dignificación da lingua galega e do pobo galego.
- Superación do esquema da literatura romántica.
- Feminismo.

TEMÁTICA INTIMISTA NA POESÍA DE ROSALÍA DE CASTRO

Eu poético = A propia Rosalía de Castro (Vid. 3, 6, 13)		
Expressa os seus propios sentimentos. Vid. 3, 6, 13 Pode aparecer:		
Pesimismo. Desesperanza Varios Visión da existencia humana pesimista e desesperanzada	Soidade Vid. 5 O ser humano está só e desamparado.	Saudade Sentimento afectivo primario, próximo á melancolía/nostalgia, estimulado pola distancia temporal ou espacial a algo amado (persoa ou lugar) que implica o desexo de resolver esa distancia.
Todo isto provoca dor e angustia continuas Vid. 2, 3, 8, 10		Se desaparecen, botanse en falta: O “cravo”: Vid. 12
Para “resolvelo”, pode optar por:		
Fuxida	Volverse inanimado Vid. 1	Morte Vid. 2, 4, 5, 7, 10

Ademais:

- Medo á felicidade. Despois dela vén a desgraza (complexo de Polícrates). Vid. 11.
- “Negra sombra”: Presenza constante en bos e malos momentos. Vid. 9.

ALGÚNS POEMAS DE FOLLAS NOVAS COS MOTIVOS INDICADOS:

1. Amigos vellos
2. Cómo lle doy á yalma
3. ¡Follas novas! risa dame
4. ¡Mar! c'as tuas auguas sin fondo
5. ¡Soia!
6. Silencio
7. ¿Por qué, Dios piadoso,
8. ¿Qué ten?
9. Cando penso que te fuches, (Negra sombra)
10. Teño un mal que non ten cura,
11. Tembra a que unha inmensa dicha
12. Unha vez tiven un cravo
13. A man nerviosa e palpitante o seo,

1. Amigos vellos Cando antre as naves tristes e frías de alto mural, cal elas fría, cal elas triste, ó ser da tarde vou rezar, ¡qué pensamentos loucos e estraños á miña mente veñen e van! Xordo silencio que eu xa conoso, que é meu amigo de anos atrás, pero que é cheo de outras lembranzas, pero onde o espírito parez que escoita eco mortal, reina nos ámbitos da gran basílica con misteriosa serenidad. Incertas sombras, raios tembrosos, cabo do altar, pousan, vaguean, foxen i agrándanse de adiante atrás. I o Santo Apóstol, sempre sentado no seu sitial de prata e ouro, contempra inmóvil con ollos fixos canto alí está. Quén fora pedra, qué fora santo dos que alí hai; como San Pedro, nas mans as chaves; co dedo en alto como San Xoán, unhas tras outras xeneracioes vira pasar, sin medo á vida, que dá tormentos; sin medo á morte, que espanto dá. Logo se acaba da vida a triste pelerinax. Os homes pasan, tal como pasa nube de vran. I as pedras quedan..., e cando eu morra, ti, catedral, ti, parda mole, pesada e triste, cando eu non sea, ti inda serás.	2 ¡Cómo lle doi a ialma, pero cánto lle doi! De día nin de noite non para ca delor. ¡Señor, vó-la fixeche; Señor, curaina vós! I o corazón ferido, tamén ¡cánto lle doi! I eu ben sei que non pode sandar do corazón. ¡Señor, daille descanso na terra que a criou! ¡Que o polvo torne ó polvo, i o espírito ó ceu, bon Dios! 3 ¡Follas novas!, risa dáme ese nome que levás, cal si a unha mouroa ben mouroa, branca lle oíse chamar. Non Follas novas; ramallo de toxos e silvas sós; irtas, como as miñas penas; feras, como a miña dor. Sin olido nin frescura, bravas magoás e ferís... ¡Se na gándara brotades, cómo non serés así!
--	--

4 ¡Mar! c'as tuas auguas sin fondo ¡Ceo! c'a túa imensidá, O fantasma que m'aterra Audádeme á enterrar. É mais grande que vos todos E que todos pode mais.... C'un pé posto onde brillan os astros, E outro ond'a coba me fán. Impracabre, bulron e sañudo, Diante de min sempre vay, Y amenaza perseguirme Hastr'a mesma eternidá.	5 Eran craro los-dias Risoña-l'as mañáns, Y era a tristeza sua Negra com'a orfandá. Iñase a amañecida Tornaba c'o a serán... Mais que fora ou viñera Ninguen ll'o iña á esculcar. Tomou un dia leve Camiño d'o areal... Como naide a esperaba, Ela non tornou mais. O cabo d'os tres dias Botouna fora o mar, Y ali ond'o corvo pousa, Soya enterrad'está.
6. ¡Silencio! A man nerviosa e palpitante o seo, as niebras nos meus ollos condensadas, con un mundo de dudas nos sentidos i un mundo de tormentos nas entrañas, sentindo cómo loitan en sin igual batalla inmortales deseos que atormentan e rencores que matan, mollo na propia sangre a dura pruma rompendo a vena hinchada, i escribo..., escribo..., ¿para qué? ¡Volvede ó máis fondo da ialma, tempestosas imaxes! ¡Ide a morar cas mortas lembranzas! ¡Que a man tembrosa no papel só escriba <i>palabras, e palabras, e palabras!</i> Da idea a forma inmaculada e pura ¿dónde quedóu velada?	7 ¿Por qué, Dios piadoso, por qué chaman crime ir en busca da morte que tarda, cando a un esta vida lle cansa e lle afixe? Cargado de penas, ¿qué peito resiste? ¿Cal rendido viaxeiro non quere buscá-lo descanso que o corpo lle pide? ¿Por qué si un non rexe as dores que o oprimen, por qué din que te amstras airado de que un antre as tombas a frente recrine? Inferno no mundo e inferno sin límites máis alá desta cova sin fondo que a ialma cobiza, que os ollos non miden. Si é que esto é verdade, ¡verdade terrible!, ou deixade un inferno tan sóio de tantos que eisen, ou si non, Dios santo, ¡piedade dos tristes!

8. Qué ten? Sempre un jai! prañideiro, unha duda, un deseio, unha angustia, un delor... É unhas veces a estrela que brila, é outras tantas un raio do sol; é que as follas dos árbores caen, é que abrochan nos campos as frois, i é o vento que zoa; i é o frío, é a calor... E n'é o vento, n'é o sol, nin é o frío; non é..., que é tan só a alma enferma, poeta e sensibre, que todo a lastima, que todo lle doi.	9 Cando penso que te fuches, negra sombra que me asombras, ó pe dos meus cabezales tornas facéndome mofa. Cando maxino que es ida, no mesmo sol te me amstras, i eres a estrela que brila, i eres o vento que zoa. Si cantan, es ti que cantas; si choran, es ti que choras; i es o marmurio do río, i es a noite, i es a aurora. En todo estás e ti es todo, pra min i en min mesma moras, nin me abandonarás nunca, sombra que sempre me asombras.
10 Teño un mal que non ten cura, un mal que naceu comigo, i ese mal tan enemigo levará-me á sepultura. Curandeiros, ceruxanos, dotores en Medeciaña, pra esta enfermidade miña n'hai remedio antre os humanos. Deixá, pois, de remexer, con conciencia ou sin conciencia, os libros da vosa ciencia, pois para min n'a han de ter. ¿Que o dudás? Duda non cabe nesto que digo, doutores: anque pese, hai amargores que non pasan con xarabe. ¿Asañásvos porque digo verdás que sabés de sobra? Pois a probar..., mans á obra: vede de curarme, amigo. O meu mal i o meu sufrir é o meu propio corazón. ¡Quitáimo sin compasión! Despois ¡facéme vivir!	11 Unha vez tiven un cravo cravado no corazón, i eu non me acordo xa si era aquel cravo de ouro, de ferro ou de amor. Sóio sei que me fixo un mal tan fondo, que tanto me atormentóu, que eu día e noite sin cesar choraba cal choróu Madalena na Pasión. "Señor, que todo o podedes -pedinlle unha vez a Dios-, daime valor para arrincar dun golpe cravo de tal condición." E doumo Dios, e arrinquéino; mais... ¿quén pensara...? Despois xa non sentín máis tormentos nin soupen qué era delor; soupen só que non sei qué me faltaba en donde o cravo faltóu, e seica, seica tiven soidades daquela pena... ¡Bon Dios! Este barro mortal que envolve o espírito ¡quén o entenderá, Señor...!

12 Unha vez tiver un cravo cravado no corazón, i eu non me acordo xa si era aquel cravo de ouro, de ferro ou de amor. Sóio sei que me fixo un mal tan fondo, que tanto me atormentou, que eu día e noite sin cesar choraba cal chorou Madalena na Pasión. "Señor, que todo o podesdes -pedinlle unha vez a Dios-, daime valor para arrincar dun golpe cravo de tal condición." E doumo Dios, e arrinquéino; mais... ¿quén pensara...? Despois xa non sentín máis tormentos nin soupen qué era delor; soupen só que non sei qué me faltaba en donde o cravo faltou, e seica, seica tiveren soidades daquela pena... ¡Bon Dios! Este barro mortal que envolve o espírito ¡quén o entenderá, Señor...!	13 <u>¡Silencio!</u> A man nerviosa e palpitante o seo, as niebras nos meus ollos condensadas, con un mundo de dúbidas nos sentidos i un mundo de tormentos nas entrañas, sentindo cómo loitan en sin igual batalla inmortales desexos que atormentan e rencores que matan, mollo na propia sangue a dura pruma rompendo a vena hinchada, i escribo..., escribo..., ¿para qué? ¡Volvede ó máis fondo da alma, tempestosas imaxes! ¡Ide a morar cas mortas lembranzas! ¡Que a man tembroso no papel só escriba <i>palabras, e palabras, e palabras!</i> Da idea a forma inmaculada e pura ¿dónde quedou velada?